

Forord

Uden at det direkte er et tema for *K&K* 89, beskæftiger næsten alle dette nummers bidrag sig med læsning af tekstmære detaljer. Og gennem variationerne er tekstanalysen også godt repræsenteret.

Det gælder således i *Peter Rye Hansens* indledende artikel »Den »skandaløse« bevidsthed«, der i en analyse af Rifbjerg-novellen »Bevidstheden« går i clinch med en tekstanalytisk centralproblematik. Dels er Rifbjergs forfatterskab kunstnerisk centralt og historisk interessant bl.a. ved at være et af dem, der klart er skrevet med bevidsthed om efterfølgende at skulle gøres til genstand for litteraternes analyser. Dels er novellen »Bevidstheden« central for forfatterskabet og dets fortælleproblematik, sådan som alene titlen signalerer. Dels endelig skatter novellen åbenlyst til de selvsamme psykoanalytisk farvede fortolkningsredskaber, som den på den ene side lægger det op til analytikeren at bruge, på den anden side alligevel prøver at vriste sig fri af. Her er mange tekstanalytiske og bevidsthedsmæssige lag på spil.

Nietzsches forfatterskab bevæger sig ad andre baner end den hjemmевante danske modernisme, men også det kan ægge til et tekstanalytisk blik, her med fokus på stilen. *Carsten Henrik Meiner* rejser i artiklen »Livets stil – stilens liv« det for så vidt nærliggende spørgsmål, om man ikke burde undersøge Nietzsches stil med udgangspunkt i den betydning, han i sin filosofi selv til lægger den, ikke som blot et ornament på et i øvrigt traditionelt formuleret refleksionsfilosofisk synspunkt – om stilens betydning. At undersøge, »hvordan Nietzsches stil er den egentlig privilegerede nexus mellem form og indhold«, bliver hermed artiklens forehavende.

Der er en mindst 200-årig tradition for at opfatte satire som en genre, der bag sin kritiske brod i virkeligheden udspringer fra et moralsk-opbyggeligt værdigrundlag. Vi har vænnet os til at forestille os noget konstruktivt involveret, når en litterær tekst sendes ud i det offentlige rum, også selv om den er latterliggørende og satirisk. Men det er nok problematisk, i hvert fald i forhold til tekster, som ligger forud for udbredelsen af denne nyere satireopfattelse. I »Løgner flyver, og sandheden humper efter den« argumenterer Tue Andersen Nexø i relation til Jonathan Swifts *A Tale of a Tub* for forståelsen af en satire, som ikke ønsker at være forbedrende, men som kun er humoristisk-destruktiv i en rent performativ forstand.

Selv om det bestemt er ikke er satire af denne art, er der dog alligevel satiriske elementer i Jean-Philippe Toussaints roman *La Télévision*, som *Philip Munch* præsenterer i artiklen »Et forsvarsskrift for tanken«. I den franske de-

bat, som romanen indgår i, har også Bourdieu været aktiv, og både Toussaints og Bourdieus bidrag er ved oversættelser blevet præsenterede i den danske sammenhæng. På ét niveau handler den oplagt om kulturelle værdier, om adspredelsen og flygtigheden i tv-mediet og – som Toussaint ser det – det subjektive nærvær mellem læseren og den litterære tekst. På et andet niveau er det også en problematik om medier og den form for reception, de hver især lægger op til.

K&K 89 indeholder endvidere en debatsektion. Emnet for debatten er Jørgen Holmgaards bog *Teoriens topik* fra 1998. Bølgerne går indimellem højt, men det er også et stort og dybt vand, der befares. Det strækker sig fra en række Aristoteles-begreber til Hegels åndsfænomenologi, fra Sofokles til Roland Barthes og videre til moderne naturvidenskab. Uenighederne omfatter da også alt fra helt generelle videnskabsmetodiske problemer til den specifikke detalje. Kan man som litterat og humanist overhovedet tillade sig fagligt at fælde domme om naturvidenskabelige teorier, spørger således Søren Kjørup. Og med modsat adresse lægger Jørgen Holmgaard bl.a. op til det ligeledes videnskabsmetodiske, om end mere jordnære spørgsmål, hvordan en kritiker kan fare offentligt frem med anklager om angivelige oversættelsesfejl uden tilsyneladende selv i kildetekster og ordbøger at have kontrolleret, hvad der faktisk står.

Der er alt i alt krudtrøg i luften. Læseren kan fornøje sig med selv at finde ud af, hvor meget af det afskudte krudt, der er løst, og hvor meget der ikke er det. Derudover er debatten også en glimrende studie i, hvor forskelligt videnskabelige problemstillinger kan tage sig ud afhængigt af, hvilke teoretiske referencerammer man i kraft af faglig baggrund og orientering arbejder ud fra. Da netop denne teoretiske forskelligartethed i vore dages fagsituation er et af de gennemgående temaer i Holmgaards bog, er debatten i sig selv et illustrativt eksempel på det, bogen handler om.

Nummeret afslutter med en fyldig anmeldelse af en Sophus Claussen-monografi fra Århus.

Ved en beklagelig teknisk fejl manglede i *K&K* 88 notetallene samt en notetekst i Lilian Munk Rösings artikel »Euridikes blik«. Vi bringer på side 88 nedenfor, umiddelbart før debatsektionen, et rettelsesark.

Red.